

رابطه پذیرش فن آوری اطلاعات با خلاقیت کارکنان در ذوب آهن اصفهان

* محبوبه گلستانی زاده *

** بدری شاه طالبی

*** اکبر اعتباریان

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بین پذیرش فن آوری اطلاعات با خلاقیت کارکنان در ذوب آهن اصفهان به روش توصیفی از نوع همبستگی انجام شد. جامعه آماری را کلیه کارکنان بخش اداری این شرکت به تعداد ۸۰۰ نفر تشکیل می‌دهد. با استفاده از فرمول حجم نمونه کوکران و به روش نمونه‌گیری در دسترس، تعداد ۲۵۹ نفر به عنوان نمونه آماری انتخاب گردیدند. ابزار جمع آوری اطلاعات، دو پرسشنامه شامل پرسش‌نامه محقق ساخته پذیرش فن آوری اطلاعات با استفاده از ابعاد مدل دیویس و پرسش نامه تعدیل یافته خلاقیت سازمانی رندسیپ بود، که روابی و پایابی آنها مورد تأیید قرار گرفت. یافته‌های پژوهش حاکی از آن بود که بین ابعاد پذیرش فن آوری اطلاعات با خلاقیت کارکنان رابطه معنادار ($P < 0.05$) وجود دارد. نتایج حاصل از رگرسیون گام به گام نشان داد که از بین ابعاد پذیرش فن آوری اطلاعات در گام اول بعد متغیرهای بیرونی و در گام دوم بعد سودمندی در کشیده بیشترین پیش‌بینی کننده خلاقیت کارکنان بوده است.

واژگان کلیدی

پذیرش فن آوری اطلاعات، خلاقیت کارکنان، متغیرهای بیرونی، سودمندی در کشیده

* کارشناس ارشد سیستم‌های اطلاعات مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوارسگان، اصفهان، ایران mgz_2939@yahoo.com

** استادیار گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوارسگان، اصفهان، ایران b_shahalebi2005@yahoo.com

*** استادیار گروه مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوارسگان، اصفهان، ایران etebarian@ymail.com

نویسنده مسؤول یا طرف مکاتبه: بدری شاه طالبی

مقدمه

اتکاء روز افزون بر فعالیت‌های مرتبط با تولید، توزیع و کاربرد اطلاعات، باعث شده است که بسیاری از کشورهای بزرگ صنعتی، جهان امروز را جامعه اطلاعاتی و عصر حاضر را عصر اطلاعات بنامند. عصر اطلاعات به معنی افزایش اهمیت فرآیند تولید اطلاعات نسبت به فرآیند تولید کالا و انرژی است. در این فرآیند، مهم‌ترین منبع تولید، انسان‌ها و مهم‌ترین فعالیت‌ها، خلاقیت، نوآوری و تبادل اطلاعات است. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این عصر، جهانی شدن است. در چنین جهانی، بازار، سرمایه و فن‌آوری به نحوی با یکدیگر ادغام شده‌اند که جهان، اندازه متوسط خود را از دست داده و به دنیای کوچکی موسوم به دهکده جهانی مبدل گردیده است. طوری که تمام انسان‌ها قادرند در این جهان به پیرامون خود سریع تر، ارزان‌تر و بهتر از قبل دسترسی داشته باشند. هم زمان با شروع هزاره سوم و تقارن آن با عصر اطلاعات، انقلابی در صنایع و به ویژه صنعت الکترونیک رخ داد به نحوی که در دهه‌های اخیر همه کشورهای مدعی و دارای تکنولوژی برتر دنیا، هم‌ساز با یک تحول بنیادین، در زمینه فن‌آوری اطلاعات به رقابت‌های پیچیده‌ای پرداختند. امروزه، می‌توان چنین دریافت که رقابت، نوآوری و افزایش ثروت هنگفت در جوامع تنها از طریق دست‌یابی به اطلاعات میسر است که فن‌آوری اطلاعات یکی از محرك‌های اصلی آن به شمار می‌آید (Mohammadi et al., 2012).

فن‌آوری اطلاعات عبارت است از کاربرد رایانه‌ها و دیگر فن‌آوری‌ها برای کار با اطلاعات (Mohammadi et al., 2012) که شامل موضوعات مرتبط به مباحث پیشرفته علوم و فن‌آوری رایانه‌ای، پیاده‌سازی سیستم‌های اطلاعاتی و کاربردهای آن می‌شود (Bahram Zadeh & Jafar, 2011). فن‌آوری اطلاعات عبارت است از مجموعه مهارت‌ها، ابزارها و فنونی که در خدمت تولید، پردازش، توزیع و اشاعه اطلاعات قرار دارد. به عبارت دیگر، مجموعه سخت‌افزارها و نرم‌افزارهایی که برای بهینه‌سازی، تولید، دریافت، سازمان‌دهی، پردازش و اشاعه اطلاعات به خدمت گرفته می‌شود، فن‌آوری اطلاعات نام دارد (Farhadi, 2011) و شاخه‌ای از فن‌آوری است که با استفاده از سخت‌افزار، نرم‌افزار و شبکه، مطالعه و کاربرد داده و پردازش آن را در زمینه‌های ذخیره‌سازی، دست‌کاری، انتقال، مدیریت و کنترل خود کار امکان‌پذیر می‌سازد (Fathian & Mahdavi Noor, 2013).

فن آوری اطلاعات در همه سیستم‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و مدیریتی جنبه کاربردی پیدا نموده و عاملی مهم در توسعه خدمات و سیستم‌های مبتنی بر فن آوری در محیط‌های مجازی و غیرمجازی به شمار می‌آید. فن آوری اطلاعات را می‌توان آمیزه‌ای از علوم رایانه، شبکه و دانش مدیریت در نظر گرفت. این فن آوری یکی از ابزارهای مهم فعال‌ساز برای شرکت‌ها جهت ایجاد کالاها و ارایه خدمات نوین و نیز مدل‌های کسب و کار کاملاً جدید است و هم‌چنین، ابزار قدرتمندی است که مدیران را برای مقابله با تغییر در دنیای امروز آماده می‌سازد (Laudon & Laudon, 2013). بی‌شک ورود سیستم‌ها و فن آوری‌های اطلاعاتی به سازمان‌ها اثرات مختلفی بر سازمان‌ها به جای گذاشته و زمینه ساز تحولات مختلفی در سازمان‌ها گردیده‌اند. این اثرات شامل اثرات ساختاری، رفتاری، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی می‌شوند. رشد انفحجاری استفاده از فن آوری اطلاعات از اواسط دهه ۹۰ به بعد همراه با گسترش تجارت الکترونیکی و رشد مداوم سرمایه‌گذاری در این بخش، بررسی دقیق اثرات فن آوری اطلاعات بر ساختار سازمان‌ها و شرکت‌ها را ضروری کرده است. این اثرات می‌توانند، اثرات عام، مانند: تسهیل ارتباط بین کارکنان بخش‌های مختلف سازمان، تسهیل ارتباط سازمان با مشتریان و ذینفعان سازمان و تسهیل ایجاد زنجیره ارزش سازمانی و اثرات خاص هم چون، تأثیر بر روی مؤلفه‌های اصلی ساختار سازمانی مانند تمرکز، رسمیت و پیچیدگی باشد (Namamiyan & Galiliyans, 2011).

از سوی دیگر، امروزه در هر سازمانی بحث پذیرش و به کارگیری فن آوری اطلاعات مطرح است و همه جا سخن از سودمندی و ضرورت استفاده از فن آوری‌های رایانه است. به همین خاطر مدیران دائمًا در گیر تصمیم‌گیری برای صرف هزینه یا سرمایه‌گذاری برای پذیرش و به کارگیری فن آوری اطلاعات در سازمان خود هستند. برای استقرار فن آوری اطلاعات، مدل‌های متفاوتی مورد استفاده قرار گرفته است که برخی از این مدل‌ها مبنای تئوریک دارند و برخی دیگر به صورت مستقیم از بررسی ادبیات، مشاهدات و تجارب حاصل شده‌اند. مدل پذیرش فن آوری اطلاعات^۱، تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده^۲ و تئوری اشاعه نوآوری^۳، سه جریان عمده در مدل‌های پذیرش فن آوری اطلاعات هستند. در این میان، مدل پذیرش فن آوری اطلاعات یکی از شاخص‌ترین مدل‌های مورد استفاده در این حوزه به شمار می‌آید که دارای مبانی نظری نیز

1. TAM: Technology Acceptance Model

2. TPB: Theory of Planned Behavior

3. DIT: Diffusion of Innovations Theory

می‌باشد. مدل مذکور به دلیل مقرن به صرفه بودن و تناسب مطلوب، برای حوزه‌های پژوهشی متنوع با افراد عادی مدل مناسبی برای سنجش پذیرش فن‌آوری در اکثر سازمان‌ها می‌باشد (Bahram Zadeh & Jafar Poor, 2011). این مدل می‌کوشد تا از طریق متغیرهای اصلی خود؛ یعنی، سودمندی در کشیده^۱، ساده بودن استفاده در کشیده^۲ و نگرش نسبت به کاربرد^۳، که مهم‌ترین عوامل تعیین کننده تمایل رفتاری در کاربرد فن‌آوری اطلاعات هستند، ابزاری ارزشمند برای پیش‌بینی تمایل کاربری سیستم فن‌آوری اطلاعات به دست دهد (Wu & Johnson, 2005).

.Wang, 2005)

هم زمان با آغاز هزاره سوم، تحول، هم چون طوفانی عظیم دنیا را به شکلی غیرقابل تصور دچار تغییر کرده است. سرعت این تغییرات به قدری زیاد است که ایکاف معتقد است تغییر خود، پیوسته در حال تغییر است (Ackoff, 1996). در این رهگذر، خلاقیت و نوآوری تنها راه بقای سازمان‌هایی است که در این محیط پر تلاطم و متغیر، با تغییرات محیطی همگام می‌شوند. امروزه این فرآیند برای تطبیق با تغییرات و ایجاد تغییر در تغییرات، ابزاری نوین است (Zohreh Dehdashti et al., 2010) در حقیقت در دنیای سیاسی، اقتصادی و اجتماعی امروزی که سرعت تغییرات غیرقابل تصور است، تنها سازمان‌هایی می‌توانند به ادامه حیات خود در عرصه رقابت امیدوار باشند که از سرمایه‌های فکری و منابع انسانی پیشرو، دانشگر، خلاق و مبتکر و نوآور به عنوان مهم‌ترین دارایی‌های نامشهود برخوردار باشند (Aghae & Zarandi Khaledi, 2011).

خلاقیت زیباترین و شکفت انگیزترین ویژگی انسان، عنصری است که بر توانایی‌ها تأکید دارد، نه بر فعالیت‌ها، و پیش‌نیاز نوآوری محسوب می‌گردد (Moghimi & Ramazan, 2013).

خلاقیت؛ عبارت است از توانایی ترکیب و تلفیق مواد و اشیاء موجود به روش‌های مختلف، برای رسیدن به یک هدف نوین (Korki & Sanaei Zadeh, 2012). خلاقیت توانایی تلفیق ایده‌ها به شیوه‌ای منحصر به فرد برای برقراری ارتباط غیرمعمول بین ایده‌های مختلف است (Moghimi & Ramazan, 2013). از دیدگاه روان‌شناسی، خلاقیت به معنای پدید آوردن چیزی از چیز دیگر به گونه‌ای منحصر به فرد است. به دیگر سخن، خلاقیت به معنی کم‌یا زیاد

1. Perceived Usefulness

2. Perceived Ease of Use

3. Attitude Towards Using

کردن یک پدیده و تغییر شکل دادن و یا ترکیب کردن آن با دیگر پدیده‌ها، اشیاء یا چیزها است (Parkan, 2012).

یکی از عوامل مؤثر در بروز خلاقیت در یک جامعه، زمینه سازی و بسترسازی در بین انسان‌ها، جهت ایجاد فرهنگی است که در آن همگان در تلاش برای رشد دادن دیگری هستند و با تأثیر بر روی یکدیگر به پیشرفت جامعه کمک می‌کنند (Mohammadi, 2006). در این میان، آن‌چه موجب تسهیل فرآیند خلاقیت و نوآوری و تبدیل آن به مزیت رقابتی شده است، نقش پشتیبانی کننده فن‌آوری اطلاعات است. فن‌آوری اطلاعات عدم تمرکز در تصمیم‌گیری و اختیارات را به وسیله کنترل متمرکز امکان‌پذیر می‌کند و کارکنان را قادر می‌سازد، تا به اطلاعات مورد نیاز جهت تصمیم‌گیری سریع دسترسی داشته باشند. علاوه بر این، فن‌آوری اطلاعات قادر است ابزارهای جدیدی را فراهم آورد که خلاقیت کارکنان و کیفیت کارشان را نیز افزایش دهد.

مزیت رقابتی یک سازمان در اقتصاد جهانی در مرحله اول به استراتژی‌های اجرایی و منابع مصرفی در آن سازمان بستگی دارد. البته، منابع مالی، تکنولوژی و منابع دیگر از عوامل حیاتی موفق سازمان در جهان رقابتی امروز هستند. اما، دست‌یابی به این منابع نیز خود به تلاش کارکنان آن سازمان و به کارگیری توان، خلاقیت و نوآوری آنان بستگی دارد.

شایان ذکر است که در رابطه با پژوهش حاضر تحقیقات چندی صورت گرفته است که از آن جمله می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

نامی و جباری ظهیرآبادی (Nami & Jabari Zaheer Abadi, 2011) در پژوهشی تحت عنوان «بررسی رابطه میزان استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات با خلاقیت کارکنان» به این نتیجه رسیدند که بین میزان استفاده از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات با خلاقیت کارکنان ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد و هر چه کارکنان استفاده بیشتری از فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات داشته باشند توانایی بیشتری برای تولید ایده‌های نو و مفید دارند که به حل مسئله منجر می‌شود. هم چنین، میزان انعطاف‌پذیری، قابلیت بسط، قابلیت ابتکار و قابلیت سیالی کارکنان در کار نیز بیشتر خواهد بود.

حیدری و همکاران (Heidari et al., 2011) در پژوهشی تحت عنوان «رابطه کاربرد مؤلفه‌های فن‌آوری اطلاعات با خلاقیت کارکنان»، به این نتیجه رسیدند که بین استفاده از اینترنت و سطح توانایی‌های رایانه‌ای با میزان خلاقیت رابطه معناداری وجود دارد. بدین معنا که با افزایش سطح مهارت اینترنت و سطح توانایی‌های رایانه‌ای، میزان خلاقیت کارکنان افزایش پیدا می‌کند.

واحدی و رهبری (Vahedi & Rahbari, 2013) در پژوهشی تحت عنوان «بررسی رابطه بین فن‌آوری اطلاعات و خلاقیت و نوآوری»، به این نتیجه رسیدند که بین فن‌آوری اطلاعات و خلاقیت و نوآوری رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد.

جرالدو (Giraldo, 2011) در پژوهشی تحت عنوان «درک نقش فن‌آوری در نوآوری خدمات از دیدگاه نظری»، به این نتیجه رسید که فن‌آوری و خدمات تا حدی با هم رابطه دارند و همه سطوح فن‌آوری منجر به ایجاد نوآوری در شرکت شده است. هم‌چنین، نتایج این پژوهش نشان داد که فن‌آوری می‌تواند از طریق فرآیند نوآوری به بهره‌وری و سودآوری شرکت منجر شود. از طرفی برخی یافته‌های این پژوهش حاکی از این بود که فن‌آوری نمی‌تواند به تنها بی‌منبع کارآیی و اثربخشی سازمان به شمار آید.

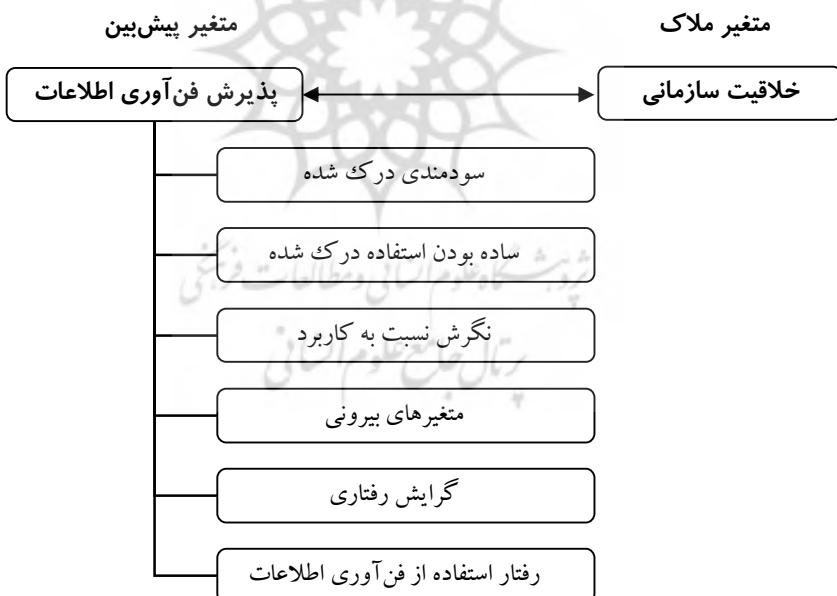
کارادال و سایزن (Karadal & Saygin, 2011) در پژوهشی تحت عنوان «تأثیر فن‌آوری اطلاعات بر توانمندسازی نوآوری در شرکت‌های کوچک و متوسط استان آق‌سرای ترکیه»، به این نتیجه رسیدند که ضمن این که کسب و کارها در حال تلاش برای منطبق کردن خود با فن‌آوری اطلاعات در راستای توانمندسازی نوآوری هستند، فن‌آوری اطلاعات یک تأثیر واقعی بر خلق ایده برای تولید محصولات جدید بر جای می‌گذارد و کسب و کار امروزی در حال تلاش برای ایجاد محصولات جدید با استفاده از تکنولوژی فن‌آوری اطلاعات با رقبا می‌باشد. هم‌چنین، نتیجه این مطالعه روشن می‌سازد که برجسته‌ترین راه برای تولید محصولات جدید و خلاقانه استفاده از فن‌آوری اطلاعات است.

کیوچور و فوساوات (Kaewchur & Phusavat, 2013) در پژوهشی تحت عنوان «نقش واسطه‌ای اشتراک دانش بر روی فن‌آوری اطلاعات و نوآوری کارکنان در شرکت‌های تولید گیاهان دارویی در تایلند»، به این نتیجه رسیدند که فن‌آوری اطلاعات هم روى اشتراک دانش و هم روی نوآوری تأثیر مثبت دارد. هم‌چنین، یافته‌های جانبی این مطالعه ییانگر این بود که، اشتراک دانش نیز بر نوآوری کارکنان تأثیر مثبت دارد. ضمن این که، این عامل (اشتراک دانش) بر روی ارتباط بین فن‌آوری اطلاعات و نوآوری کارکنان سازمان تأثیر واسطه‌ای دارد.

ذوب آهن اصفهان به عنوان یکی از عظیم‌ترین صنایع زیربنایی کشور، پیشگام ترین قطب صنعت فولاد در تولید محصولات فولادی ایران همواره در به روز رسانی، تجهیز و پیاده‌سازی سیستم‌های نوین اطلاعاتی پیشگام بوده و هر ساله هزینه‌های بسیاری را در این زمینه مصروف داشته است.

به عنوان نمونه، اولین شرکت ایرانی در زمینه پیاده‌سازی شبکه برنامه‌ریزی منابع سازمانی و از محدود سازمان‌های کشور در پیاده‌سازی سیستم‌های اطلاعات مدیریت محسوب می‌گردد. با توجه به اهمیت استراتژیک فن‌آوری اطلاعات در توسعه شرکت‌ها و نقش مؤثر آن بر متغیرهای خرد و کلان تأثیرگذار در عرصه تولید و خدمات، پژوهش حاضر بر آن است تا رابطه بین پذیرش فن‌آوری اطلاعات با خلاقیت کارکنان را در این واحد صنعتی مورد بررسی قرار دهد. با توجه به پیشینه تحقیق، هم‌چنین، مدل مفهومی ارایه شده (شکل ۱)، دو فرضیه برای پژوهش حاضر در نظر گرفته می‌شود:

۱. بین ابعاد پذیرش فن‌آوری اطلاعات (سودمندی در ک شده، ساده بودن استفاده در ک شده، نگرش نسبت به کاربرد، متغیرهای بیرونی، گرایش رفتاری، رفتار استفاده از فن‌آوری اطلاعات) با خلاقیت کارکنان رابطه وجود دارد.
۲. ابعاد پذیرش فن‌آوری اطلاعات قابلیت پیش‌بینی خلاقیت کارکنان را دارا می‌باشند.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی است و روش آن توصیفی و از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری شامل کلیه کارکنان بخش اداری ذوب آهن اصفهان در سال ۱۳۹۲ به تعداد ۸۰۰ نفر می‌باشد. از بین جامعه آماری، با استفاده از فرمول حجم نمونه کوکران و به روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۲۵۹ نفر به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شدند. از این تعداد، ۲۵۴ پرسشنامه بازگشت داده شد که شامل ۴۸ زن و ۲۰۶ مرد بود. جدول ۱، ویژگی‌های دموگرافیک نمونه مورد مطالعه را نشان می‌دهد.

جدول ۱. ویژگی‌های دموگرافیک نمونه مورد مطالعه

فراوانی گروه‌ها					ویژگی
بی پاسخ	بیشتر از ۲۰	۲۰ تا ۱۱	کمتر از ۱۰	سابقه خدمت (سال)	
۵	۳۶	۹۸	۱۱۰		
بی پاسخ	کارمند	کارشناس	مدیر	پست سازمانی	
۷	۱۴۷	۹۰	۱۰		
بی پاسخ	لیسانس	فوق دیپلم	دیپلم	تحصیلات	
۱	۱۸	۱۳۶	۷۳		
بیش از ۵۱	۴۶-۵۰	۴۱-۴۵	۳۶-۴۰	۳۱-۳۵	سن (سال)
۳	۱۲	۱۰	۵۰	۶۹	
		۵۴		۵۶	

ابزار مورد استفاده در پژوهش حاضر دو پرسشنامه شامل پرسشنامه محقق ساخته پذیرش فن‌آوری اطلاعات با استفاده از ابعاد مدل دیویس و پرسشنامه تعدیل یافته خلاقیت سازمانی رندسیپ^۱ بود.

پرسشنامه فن‌آوری اطلاعات توسط پژوهشگر با ۳۸ گویه در ۶ بعد سودمندی در کشیده (سؤالات ۱ تا ۱۱)، ساده بودن استفاده در ک شده (سؤالات ۱۲ تا ۱۵)، نگرش نسبت به کاربرد (سؤالات ۱۶ تا ۲۳)، متغیرهای بیرونی (سؤالات ۲۴ تا ۲۹)، گرایش رفتاری (سؤالات ۳۰ تا ۳۲) و رفتار استفاده از فن‌آوری اطلاعات (سؤالات ۳۳ تا ۳۸) تنظیم و تدوین گردید. در این پرسشنامه،

آزمودنی می‌تواند نمرات ۱ تا ۵ را بر اساس طیف لیکرت و با توجه به نوع سؤال گزینش نماید، به طوری که به گزینه خیلی زیاد نمره ۵، زیاد نمره ۴، تا حدودی نمره ۳، کم نمره ۲ و خیلی کم نمره ۱، اختصاص داده شده است. روایی صوری، محتوایی و سازه پرسش نامه‌ها با استفاده از نظرات صاحب نظران موضوعی و تعدادی از اعضای جامعه آماری و تحلیل عاملی بررسی و تأیید شد و پایایی آن نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ $\alpha = 0.83$ برآورد شد. هم چنین، ضرایب پایایی هر یک از بعد از پذیرش فن‌آوری اطلاعات، به این شرح برآورد شد: سودمندی در ک شده $\alpha = 0.85$ ، ساده بودن استفاده در ک شده $\alpha = 0.85$ ، نگرش نسبت به کاربرد $\alpha = 0.83$ ، متغیرهای بیرونی $\alpha = 0.80$ ، گرایش رفتاری $\alpha = 0.81$ ، رفتار استفاده از فن‌آوری اطلاعات $\alpha = 0.80$.

پرسش نامه خلاقیت سازمانی رندسیپ نیز شامل ۵۰ سؤال بسته پاسخ با مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت می‌باشد که به منظور متناسب سازی با جامعه مورد پژوهش تعدادی از سؤالات حذف گردید و در نهایت، پرسش نامه با ۲۶ گویه تنظیم گردید. در طیف لیکرت به کاملاً موافق نمره ۲، موافق ۱، بی نظر ۰، مخالف ۱+، کاملاً مخالف ۲+ اختصاص داده شد. روایی این پرسش نامه نیز با استفاده از نظرات صاحب نظران موضوعی و تعدادی از اعضای جامعه آماری تأیید شد و پایایی آن نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ $\alpha = 0.81$ محاسبه گردید.

به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها، از آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و آمار استنباطی شامل ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه (گام به گام) استفاده گردید.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتابل جامع علوم انسانی

یافته‌ها

فرضیه اول: بین ابعاد پذیرش فن‌آوری اطلاعات (سودمندی در کشده، ساده بودن استفاده در کشده، نگرش نسبت به کاربرد، متغیرهای بیرونی، گرایش رفتاری، رفتار استفاده از فن‌آوری اطلاعات) با خلاقیت کارکنان رابطه وجود دارد.

جدول ۲. ضریب همبستگی بین پذیرش فن‌آوری اطلاعات و ابعاد آن با خلاقیت کارکنان

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک: خلاقیت کارکنان	ضریب همبستگی محدود ضریب همبستگی سطح معناداری	
پذیرش فن‌آوری اطلاعات	سودمندی در کشده	۰/۵۷۷**	۰/۰۰۱
سودمندی در کشده	ساده بودن استفاده در کشده	۰/۴۹۹**	۰/۰۰۱
ساده بودن استفاده در کشده	نگرش نسبت به کاربرد	۰/۳۹۳**	۰/۰۰۱
نگرش نسبت به کاربرد	متغیرهای بیرونی	۰/۵۱۵**	۰/۰۰۱
متغیرهای بیرونی	گرایش رفتاری	۰/۵۶۶**	۰/۰۰۱
گرایش رفتاری	رفتار استفاده از فن‌آوری اطلاعات	۰/۴۳۳**	۰/۰۰۱
رفتار استفاده از فن‌آوری اطلاعات		۰/۳۷۴**	۰/۰۰۱

$$P < 0/01$$

نتایج جدول ۲، نشان می‌دهد ضریب همبستگی بین ابعاد پذیرش فن‌آوری اطلاعات (سودمندی در کشده، ساده بودن استفاده در کشده، نگرش نسبت به کاربرد، متغیرهای بیرونی، گرایش رفتاری، رفتار استفاده از فن‌آوری اطلاعات) با خلاقیت کارکنان در سطح ($P < 0/01$) معنی دار است. هم‌چنین بین پذیرش فن‌آوری اطلاعات با خلاقیت کارکنان رابطه معنی دار ($r = 0/577$) وجود دارد. بر اساس ضریب تعیین ($r^2 = 0/333$)، درصد واریانس پذیرش فن‌آوری اطلاعات با خلاقیت کارکنان مشترک بوده است؛ لذا، فرضیه اول پژوهش تأیید می‌گردد.

فرضيه دوم: ابعاد پذيرش فن آوري اطلاعات قابلیت پيش‌بینی خلاقیت کارکنان را دارا می‌باشد.

جدول ۳. پيش‌بیني خلاقیت از طریق ابعاد پذیرش فن آوری اطلاعات

متغیر ملک	متغیرهاي بیرونی	گام ۱	متغیرهاي بیرونی	گام ۲	متغیرهاي بیرونی	سودمندي در ک شده	معناداري	سطح	F	ضرير	مجذور ضرير	مجذور ضرير	همبستگي چندگانه	همبستگي چندگانه	همبستگي چندگانه	همبستگي چندگانه
	متغیرهاي بیرونی	گام ۱	متغیرهاي بیرونی	گام ۲	متغیرهاي بیرونی	سودمندي در ک شده										

$P < .01$

نتایج جدول ۳، نشان می‌دهد که از بین متغیرهای مورد مطالعه در رگرسیون، بهترین پیش‌بینی کننده خلاقیت کارکنان در گام اول بعد متغیرهای بیرونی و در گام دوم بعد سودمندی در ک شده بوده است. بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام ارتباط بین ابعاد متغیرهای بیرونی و سودمندی در ک شده با خلاقیت معنادار بوده است. بر این اساس، در گام اول ضریب بعد متغیرهای بیرونی $.0/336$ درصد واریانس خلاقیت و در گام دوم ضریب ابعاد متغیرهای بیرونی و سودمندی در ک شده $.0/387$ درصد واریانس خلاقیت را تبیین می‌کند. F مشاهده شده در سطح ($P < .01$) معنادار بوده است، بنابراین، رگرسیون قابل تعمیم به جامعه آماری می‌باشد.

جدول ۴. ضریب بتا در پیش‌بینی خلاقیت از طریق ابعاد پذیرش فن‌آوری اطلاعات

متغیر ملاک	متغیر پیش‌بین	غیراستاندارد	استاندارد	ضرایب بتای		سطح معناداری	t
				بتای خطای معیار	بتای خطای استاندارد		
گام ۱	متغیرهای بیرونی	۰/۱۰۸	۱/۰۵۹	۰/۵۸۰	۹/۸۳۲	۰/۰۰۱	
خلاقیت	متغیرهای بیرونی	۰/۱۲۳	۰/۷۹۸	۰/۴۳۷	۶/۴۹۹	۰/۰۰۱	
گام ۲	سودمندی در ک شده	۰/۰۸۰	۰/۳۱۹	۰/۲۶۷	۳/۹۸۰	۰/۰۰۱	

 $P < 0/01$

نتایج در جدول ۴، حاکی از آن است که ضریب بتا به ازای یک واحد افزایش در بعد متغیرهای بیرونی، خلاقیت را $0/437$ واحد افزایش و ضریب بتا به ازای یک واحد افزایش در بعد سودمندی در ک شده، خلاقیت را $0/267$ واحد افزایش می‌دهد. معادله پیش‌بینی فرضیه دوم پژوهش به شکل زیر قابل ارایه است:

$$\text{خلاقیت} = \text{ضریب ثابت} (-8/768) + \text{بعد متغیرهای بیرونی} (0/798) + \text{بعد سودمندی در ک شده} (0/319)$$

جدول ۵. متغیرهای بیرون معادله در رگرسیون برای پیش‌بینی خلاقیت از طریق ابعاد پذیرش فن‌آوری اطلاعات

مقیاس	متغیر	بتای خطای استاندارد	متغیر معناداری	t
ساده بودن استفاده در ک شده	نگرش نسبت به کاربرد	-۰/۱۰۷	-۰/۱۷۵	-۱/۳۶۲
نگرش نسبت به کاربرد	نگرش نسبت به کاربرد	۰/۰۸۸	۰/۳۱۳	۱/۰۱۱
گرایش رفتاری	گرایش رفتاری	-۰/۰۰۶	۰/۹۴۱	-۰/۰۷۴
رفتار استفاده از فن‌آوری اطلاعات	رفتار استفاده از فن‌آوری اطلاعات	-۰/۱۳۲	۰/۱۰۴	-۱/۶۳۲

 $P < 0/05$

همان‌طور که در جدول ۵ ملاحظه می‌شود، رابطه ابعاد ساده بودن استفاده در ک شده، نگرش نسبت به کاربرد، گرایش رفتاری، رفتار استفاده از فن‌آوری اطلاعات با خلاقیت در سطح (P) معنادار نبوده است.

بحث و نتیجه‌گیری

فرضیه اول پژوهش به بررسی رابطه بین ابعاد پذیرش فن آوری اطلاعات (سودمندی در ک شده، ساده بودن استفاده در ک شده، نگرش نسبت به کاربرد، متغیرهای بیرونی، گرایش رفتاری، رفتار استفاده از فن آوری اطلاعات) با خلاقیت کارکنان پرداخت. نتایج نشان داد، بین پذیرش فن آوری اطلاعات با خلاقیت کارکنان رابطه معنی دار وجود دارد. نتایج حاصل از این بخش پژوهش با نتایج پژوهش دیگر محققان مبنی بر تأثیر فن آوری اطلاعات و ارتباطات بر خلاقیت و نوآوری (Nami & Jabari Zaheer, Karadal & Saygin, 2011) (Abadi, 2011, Heidari et al., 2011, Vahedi & Rahbari, 2013) اطلاعات در خلاقیت (Giraldo, 2011, Kaewchur & Phusavat, 2013) (نسبتاً هم سو می باشد. زیرا، در پژوهش حاضر نیز رابطه بین پذیرش فن آوری اطلاعات با خلاقیت تأیید شده است. در تبیین این رابطه می توان گفت که پذیرش فن آوری اطلاعات عبارت است از رضایت قابل شرح و اثبات، جهت به کار بردن فن آوری اطلاعات در وظایفی که فن آوری اطلاعات برای پشتیبانی آنها طراحی شده است. فن آوری اطلاعات به عنوان پدیده نوین در زندگی بشر امروزی، از یک سو با نظم بخشیدن به حوزه اجرا، آن دسته از فعالیت‌های اجرایی که تکراری و فاقد خلاقیت هستند را به سمت خود کارسازی و ماشینی شدن پیش می راند و از این طریق فکر انسان را آزاد می سازد تا به آن چه ویژگی منحصر به فرد انسان است؛ یعنی، اندیشیدن و تعقل پردازد و از سوی دیگر، با تغذیه اطلاعاتی حوزه اندیشه، بهره وری را در جهت تولید دانش افزایش می دهد. از طرفی، به کارگیری فن آوری اطلاعات تحول گسترده‌ای را در تسهیل روند امور اداری، افزایش بازده منابع انسانی و مدیریت، افزایش تنوع محصولات و یا خدمات و بهبود کیفیت و جلب رضایت مشتریان در سازمان‌ها به دنبال داشته است. به همین خاطر، برنامه‌ریزان دائماً در گیر تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری در زمینه پذیرش و به کارگیری فن آوری اطلاعات در سازمان خود هستند. به عبارتی، پذیرش فن آوری اطلاعات در سازمان‌های خصوصی و دولتی می تواند زمینه مناسبی برای رشد و بالندگی سازمانی باشد.

از سوی دیگر، مهم‌ترین منبع خلق ایده‌های سازمانی منابع درون سازمانی یا به عبارتی، منابع انسانی خلاق و مبتکر می باشد. در عرصه تکنولوژی اطلاعات نیز این فکر انسان‌های خردمند است که تولید اطلاعات می کند و راه گشای بهره‌وری، خلاقیت، نوآوری، توسعه و شکوفایی سازمان‌ها

می‌گردد. از طرفی نوجویی، نوآوری و خلاقیت به صورت آشکار و پنهان سایه خود را بر روند فعالیت‌های سازمان‌ها می‌افکند، تا دیوارهای کهنه و مندرس روش‌های ناکارآمد را در هم فرو ریزد و بنایی نو و مستحکم را پی ریزی نماید. افزایش خلاقیت در سازمان‌ها می‌تواند، به ارتقای کیفیت و کمیت خدمات، جلوگیری از اتلاف منابع، افزایش رقابت، افزایش کارآبی، ایجاد انگیزش و رضایت شغلی در کارکنان منجر شود. بدون تردید ساختار سازمانی مناسب، حمایت و پشتیبانی و تشویق لازم از سوی مدیران عناصری هستند که می‌توانند، خلاقیت را پرورش و توسعه دهند. تجربه جهانی حاکی از آن است که سازمان‌های فن‌آوری محور، سازمان‌هایی هستند که در آنها زمینه بروز خلاقیت فراهم تر است. از آنجایی که استفاده مؤثر از فن‌آوری اطلاعات می‌تواند، موجب افزایش انگیزش، اعتماد به نفس، ترفع قابلیت کار، بهبود مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی، ترفع یادگیری مستقل، بهبود زمان انجام کار، تلاش کمتر و به اشتراک گذاشتن منابع اطلاعاتی گردد، این عامل می‌تواند به خلاقیت کارکنان و ارایه ایده‌های نوین توسط آنان منجر گردد. با توجه به مطالب بیان شده و نتایج حاصل از پژوهش حاضر رابطه بین پذیرش فن‌آوری اطلاعات با خلاقیت کارکنان قابل تبیین خواهد بود.

بعد سودمندی در کشش، بر این امر تأکید دارد که سیستم تا چه اندازه نیاز کاربران را برطرف می‌سازد، عملکرد را بهبود می‌بخشد و محدودیت‌ها را کاهش می‌دهد یا از بین می‌برد. در دنیای کسب و کار پرتلاطم امروزی مؤلفه سودمندی در کشش می‌تواند از فن‌آوری اطلاعات می‌تواند نتایج اثربخش متعددی از جمله بهبود کیفیت کار، تسریع انجام امور، امکان تبادل اطلاعات، سهولت انجام وظایف سازمانی، افزایش دست یابی به اهداف شغلی و حذف فعالیت‌های غیرمولد را در پی داشته باشد. فن‌آوری اطلاعات با برخورداری از چنین ویژگی‌ها و قابلیت‌هایی توانسته است روز به روز بر تعداد کاربران خود بیفزاید. در این بین اکثر صاحب‌نظران و کارشناسان بر این باورند که منابع انسانی مهم‌ترین عامل تولید و ثروت واقعی یک سازمان محسوب می‌شوند و با داشتن منابع انسانی با فکر نو، خلاق و مبتکر می‌توان در جهت منافع سازمانی گامی استوار برداشت. افراد خلاق در سازمان‌ها بهتر از دیگران قادر به کشف طرق استفاده از فن‌آوری اطلاعات هستند. بنابراین، بهتر از دیگران کاربردهای مفید فن‌آوری اطلاعات را در کمی نمایند و این امر بر باور آنها نسبت به سودمندی اثر می‌گذارد و با این باور می‌توانند سازمان را به سمت تعالی و بالندگی سوق دهند.

در بعد ساده بودن استفاده در ک شده، در ک شخص از سیستم تحت تأثیر این واقعیت قرار می گیرد که وی در ک کند استفاده از سیستم آسان است. در عصر حاضر، فن آوری اطلاعات به عنوان یک تکنولوژی مورد توجه شرکت گرفته و تا حد زیادی مسائل زندگی و تفکرات و ذهنیت بشر را به سمت خود سوق داده است. در این بین هر اندازه استفاده از فن آوری اطلاعات ساده‌تر باشد گرایش به کاربست آن نیز بیشتر می گردد. ساده بودن استفاده در ک شده خود را در ابعادی چون انعطاف‌پذیری، خودکارآمدی، تسهیل کسب مهارت و یادگیری متجلی می‌سازد. علاوه بر این، تمام موارد یاد شده جزء سازه‌های تأثیرگذار بر خلاقیت می‌باشند. در تبیین این مسئله، به عنوان نمونه می‌توان اذعان داشت که انعطاف‌پذیری یکی از مهم‌ترین ویژگی سازمان‌های خلاق است. انعطاف‌پذیری به معنای توان تطبیق و تغییرات استراتژیک در رویابی با بحران‌های محیطی است. سازمان‌های انعطاف‌پذیر با مسائل و تنگناها برخوردار محققانه و اقتضایی می‌کنند و در صورت نیاز به تغییر و تحول، پس از بررسی و مطالعه دقیق و عالمانه دست به تغییر می‌زنند، از تغییر نمی‌هراسند و آن را محملی برای نوآوری می‌دانند. با توصل به مطالب فوق به صراحت می‌توان نتیجه گرفت که رمز بقای جوامع انسانی را باید در خلاقیت آنها جست‌وجو کرد. زیرا، جوامعی قادر به پیوستن به آینده هستند که خلاق بینند، خلاق بیندیشند و از تن سپردن به خلاقیت‌ها نهراسند. در دنیای آینده، تعالی انسان‌ها و جوامع با خلاقیت آنان گره خورده است و در عصر انفجار اطلاعات، آینده در دست کسانی است که وام‌دار خلاقیت باشند.

در بعد نگرش نسبت به کاربرد، برداشت ذهنی از مفید بودن فن آوری اطلاعات مطرح می‌گردد. نگرش ترکیبی از شناخت‌ها، احساس‌ها و آمادگی برای عمل، نسبت به یک پدیده معین می‌باشد. فن آوری اطلاعات به واسطه ویژگی‌هایی چون افزایش سرعت در انجام امور، افزایش دقیق، کاهش خطاهای انسانی و ایجاد فرصت دور کاری می‌تواند به ایجاد نگرش و باور صحیح و مثبت نسبت به کاربست فن آوری اطلاعات در سازمان‌ها بیانجامد. از سوی دیگر، خلاقیت و نوآوری لازمه و پیش درآمد توسعه و پیشرفت و تعالی یک جامعه محسوب می‌شوند. در فرآیند خلاقیت تفکر نقش سازنده‌ای بر عهده دارد. تفکر مثبت به انسان کمک می‌کند تا بتواند تغییرات مفیدی در رفتار، گفتار، کار و تلاش خود ایجاد نماید و روح خلاقیت و نوآوری را در ضمیر خود تقویت نماید و از قدرت حقیقی ذهن خود در بروز ایده‌های خلاقانه کمک بگیرد. در این راستا، ایجاد نگرش و باور صحیح و مثبت نسبت به جایگاه فن آوری اطلاعات و نیز مقاصد آن در میان

کارکنان سازمان اولین و مهم‌ترین گام برای بهره‌گیری مفید و مؤثر از این تکنولوژی در قرن حاضر به شمار می‌رود. در این بین محدودیت‌ها و نگرش‌های منفی برای خلاقیت کشندۀ بوده و باعث خفه شدن نطفه تفکر خلاق می‌شود.

در بعد متغیرهای بیرونی، می‌توان اذعان داشت که سازمان‌های امروز تحت تأثیر عواملی از قبیل: افزایش رقابت جهانی، دگرگونی‌های ناگهانی، نیاز به کیفیت و خدمات پس از فروش بهتر؛ اگر بخواهند، در عرصه رقابت عقب نمانند، از سویی، باید از منابع انسانی متخصص، خلاق و با انگیزه بالا برخوردار باشند و از خلاقیت و نوآوری در کل فرآیندهای سازمان به ویژه فرآیندهای پشتیبانی، عملیاتی و مدیریتی بهره‌مند شوند و از سوی دیگر، از توانمندی‌های فن‌آوری اطلاعات کمال استفاده را ببرند. در این راستا، بها دادن به کشف خلاقیت‌های فردی و سرمایه‌گذاری در جهت تربیت ذهن‌های خلاق و هم‌چنین، ایجاد بستر و محیط مناسب برای رشد و توسعه فن‌آوری اطلاعات، ایجاد و توسعه زیرساخت انتقال اطلاعات در بین سازمان‌ها و بهبود دانش عمومی کارکنان، علاوه بر اینکه باعث می‌شود کارکنان قابلیت استفاده از فن‌آوری اطلاعات را فراگیرند زمینه بروز و ظهور خلاقیت و تولید ایده‌های نو در سازمان را نیز فراهم می‌نماید. بعد متغیرهای بیرونی شامل فاکتورهایی نظیر آموزش و نظام آموزشی، رقابت، حمایت‌های سازمانی و مواردی از این قبیل می‌باشد که این عوامل خود در فرآیند خلاقیت تأثیر به سزایی دارند. به عنوان نمونه، می‌توان اذعان نمود که اگر در یک سازمان از تغییرات، افکار نو و ایده‌های بکر استقبال نگردد، هیچ انتظاری از بروز استعدادهای خلاقانه نمی‌توان داشت. افراد خلاق در محیطی که حمایت لازم در جهت بروز استعداد آنها صورت نپذیرد، کنش مناسب نسبت به مطالبات محیط نشان نمی‌دهند. علاوه بر این، برای هدایت خلاقیت و قرارگرفتن آن در مسیر صحیح، نیاز به آموزش احساس می‌شود حال اگر فضای کافی برای ظهور خلاقیت در سیاست‌گذاری‌های آموزشی سازمان فراهم باشد و این امر به عنوان محور فعالیت‌های آموزشی نهادینه شود، زمینه رشد خلاقیت نیز فراهم می‌گردد.

در بعد گرایش رفتاری، می‌توان تبیین نمود که گرایش بیانگر شدت تمایل فرد به اجرای یک رفتار است. در این بین تمایل کاربران، سطح استفاده از فن‌آوری اطلاعات توسط آنان را تعیین می‌کند. فن‌آوری اطلاعات واسطه‌ای است که امکان بیان طیف گسترده‌ای از اطلاعات، اندیشه‌ها، مفاهیم و پیام‌ها را فراهم کرده و در جهت گسترش توانمندی‌های اندیشه انسان تکوین یافته است.

در این رهگذر، نکته قابل توجه این است که با این که فن آوری اطلاعات به عنوان محور توسعه جوامع و سازمان‌ها به شمار می‌رود، ولی فقط گرایش مثبت در به کارگیری آن عامل موافقیت سازمان‌ها محسوب نمی‌شود، چرا که فن آوری‌های اطلاعاتی، خود، هر روزه با تغییرات بینادینی مواجه می‌گردد. بر این اساس، سازمان‌های هزاره سوم برای ادامه حیات مستمر خود نیازمند همگامی و انعطاف در برابر تغییرات محیطی هستند. امری که تنها از طریق پویایی و خلاقیت ذهن‌های سازمانی حاصل می‌شود. لذا، ایجاد زیرساخت‌های اساسی برای پرورش و بروز فکرهای نوین و خلاق امری حیاتی است که ضرورت آن غیرقابل انکار می‌باشد. سازمان‌ها باید بتوانند، در مقابل محرك‌های محیطی از خود پاسخ مناسب نشان دهند و از این طریق مزیت رقابتی خویش را حفظ کرده و در میدان رقابت باقی بمانند. به کارگیری ایده‌های نوین و پذیرش و پرورش استعدادهای خلاق و نوآور؛ یعنی، توانایی سازگاری بیشتر با محیط، انعطاف‌پذیری در مقابل تغییرات محیطی، اثربخشی بالاتر، توان رقابتی بیشتر و مجموع این موارد یعنی تضمین بقای سازمان در هزاره سوم.

در بعد رفتار استفاده از فن آوری اطلاعات، می‌توان گفت رفتارهای آدمی از انگیزه‌ها و نیازهای خاص وی سرچشمه می‌گیرند. سابقه، تجربه فرد، انگیزه، تشکیلات حرفه‌ای، نظام اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و سودمندی اقتصادی اطلاعات، مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر رفتار استفاده از فن آوری اطلاعات می‌تواند باشد. فن آوری اطلاعات، فن بهره‌برداری بهینه از اندیشه، سپردن امور شناخته شده، تکراری و غیر خلاق به ماشین از طریق خودکار سازی عملیات و آزادسازی اندیشه و مهارت‌های انسانی جهت مکافه در ناشناخته‌هاست. فن آوری اطلاعات با حذف فعالیت‌های مکانیکی تکراری و ملال آور پنهن و سیعی برای خلاقیت مهیا می‌نماید. از این‌رو، کاربران ماهر، هر چه بیشتر با فن آوری‌های اطلاعاتی و متکی بر کامپیوتر، به طور اصولی در تماس باشند به شرط آن که آموزش‌های مناسب نیز به آنان داده شود می‌توانند، بعد خلاقیت در حل مسائل سازمانی را به وسیله فن آوری‌های اطلاعاتی در خود تقویت کنند. به اعتقاد برخی اندیشمندان عنصر مهمی که در خلاقیت بیشترین تأثیر را دارد، رفتار مجданه (تلاش) است. در بعد رفتار استفاده از فن آوری اطلاعات هر چه این ویژگی تقویت شود و آگاهی‌های لازم در تولید فکر و ایده نو به افراد داده شود، می‌تواند زمینه بروز خلاقیت و رفتار خلاقانه فراهم شود.

فرضیه دوم این پژوهش، به بررسی قابلیت پیش‌بینی خلاقیت کارکنان، توسط ابعاد پذیرش فن آوری اطلاعات پرداخت. نتایج نشان داد از بین متغیرهای مورد مطالعه در رگرسیون بهترین پیش‌بینی کننده خلاقیت کارکنان در گام اول بعد متغیرهای بیرونی و در گام دوم بعد سودمندی در کشیده بوده است. بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام ارتباط بین ابعاد متغیرهای بیرونی و سودمندی در کشیده با خلاقیت معنادار بوده است و رابطه ابعاد ساده بودن استفاده در کشیده، نگرش نسبت به کاربرد، گرایش رفتاری، رفتار استفاده از فن آوری اطلاعات با خلاقیت معنادار بوده است. در تبیین این یافته می‌توان گفت دنیای قرن بیست و یکم در واقع دنیای استیلای فن آوری نوین اطلاعات و دنیای شبکه‌گی تاریخ به لحاظ تغییرات و تکثرات شتاب آمیز علمی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی است. در این میان فن آوری اطلاعات، پارادایم نوینی است که در تغییر و تحول در سازمان‌ها نقش اساسی و پایداری داشته و دارد و پیشرفت‌های چشم‌گیر آن، در پیچه‌های علم و دانش را به روی همگان باز کرده است و زمینه را برای شکوفایی استعدادها و خلاقیت‌ها فراهم آورده است. هر اندازه جهانی که در آن زندگی می‌کنیم، پیچیده‌تر شود، نیاز به پرورش ذهن‌های خلاق و آفریننده نیز بیشتر می‌گردد. زندگی پیچیده امروزی، هر لحظه در حال نوشدن است و خلاقیت کلمه‌ای که فراتر از شعارهای روز جهان کسب و کار بوده، به یک عامل حیاتی در موفقیت سازمانی تبدیل شده است. باروری خلاقیت در یک سازمان تحت الشعاع فاکتورهای چون آموزش، انعطاف‌پذیری، محیط سازمانی مناسب، عوامل اجتماعی و درون سازمانی مواردی از این دست می‌باشد، از آنجا که سازه متغیرهای بیرونی فن آوری اطلاعات نیز در برگیرنده این فاکتورها می‌باشد، این متغیر در گام اول تبیین کننده خلاقیت کارکنان در ذوب آهن اصفهان بوده است.

References

1. Aghaei, M., & Zarandi Khaledi, M. (2011). *Intangible capital sociology of organizations of the third millennium* (1th Edition). Tehran: Jamae Shenasan Publication. (in Persian).
2. Bahram Zadeh, M. M., & Jafar Poor, M. (2011). *Acceptance of information technology and user behavior* (1th Edition). Tehran: Pelk Publication. (in Persian).
3. Fathian, M., & Mahdavi Noor, H. (2013). *Fundamentals and management of information technology* (1th Edition). Tehran: Iran University of Science and Technology. (in Persian).
4. Farhadi, R. (2011). *ICT principles and applications* (1th Edition). Tehran: Ketaabdar. (in Persian).
5. Giraldo, T. R. (2011). *Understanding the role of technology in service innovation: A theoretical overview*. M.Sc. Thesis, University of Industrial Engineering and Management Industrial Management Stockholm, Sweden.
6. Heidari, Z., Orof Zadeh, Sh., & Dadkhah, R. (2011). Relationship with the creative use of information technology components of the physical education department staff in the province. *National Congress of Students of Physical Education and Sports Sciences, Tehran*, 15-16 December. (in Persian).
7. Johnson, A. M. (2005). The technology acceptance model and the decision to invest in information security. *Proceedings of the 2005 Southern Association of Information System Conference*, 114-118.
8. Kaewchur, O., & Phusavat, K. (2013). Mediating role of knowledge sharing on information technology and innovation. *Proceedings of 2013 International Conference on Technology Innovation and Industrial Management*. Phuket, Thailand, May 29-31, 179-188.
9. Karadal, H., & Saygin, M. (2011). The effect of information technology on innovation abilities: A research on smes. *Proceedings of 2011 International Conference on Eurasian Economies*, 396-399.
10. Korki, H., & Sanaei Zadeh, M. (2012). *Creativity and learning strategies* (1th Edition). Tehran: Aeizh. (in Persian).
11. Laudon, K., & Laudon, J. (2013). Management information systems (Translated by Mostafavi, S. A., and Hosseini, S. M.) (4th Edition). Tehran: Esatis Fadak Publication. (in Persian).
12. Mohammadi, N. (2006). Creativity and innovation (Definitions, concepts and management). *Citizen Newspaper*, 3730, 10. (in Persian).
13. Mohammadi, D., Mohammadi, Y., & Mohammad, A. M. (2012). *Comprehensive approach to manage information systems* (1th Edition). Tehran: Barayand Pooyesh Publication. (in Persian).
14. Moghimi, M., & Ramazan, M. (2013). *A research management (Strategic management and entrepreneurship)*, Vol 11 (2th Edition). Tehran: Industrial Management Publication. (in Persian).

15. Nami, K., & Jabari Zaheer Abadi, A. (2011). Relationship between the use of ICT and creativity of staff at the faculty of psychology and educational sciences at Tehran University. *National Conference on Education in 1404, Tehran*. (in Persian).
16. Namamiyan, F., & Galiliyans, Kh. (2011). Effects on the concepts of information technology and information systems. *Monthly Era of Information Technology*, 70, 123-128. (in Persian).
17. Parkan, H., (2012). *Fostering creativity in organizations with a view to Islamic texts* (1th Edition). Qom: Institute of seminary and university. (in Persian).
18. Vahedi, M., & Rahbari, H. (2013). The Relationship between information technology and innovation in the company's stock brokerage based in East Azerbaijan. *The First Meeting of the Director of Research, Development and Technology*, Tehran, February 16-17. (in Persian)
19. Wu, J. H., & Wang, S. C. (2005). What drives mobile commerce? An empirical evaluation of the revised technology acceptance model. *Information and Management*, 42(5), 719-729.
20. Zohreh Dehdashti, Sh., Abdollahi, H., & Mohammad Pour Doost Kouhi, M. (2010). Identify and classify the elements of innovation in the organization based on organizational design categories. *Journal of Human Resources*, 12, 41-48. (in Persian).
21. Ackoff, R. (1996). *Interactive planning* (Translated by Khalili Shoorini, S.) (1th Edition). Tehran: Markaz Publication.

پژوهشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی